

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้
ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

Factors of Instructional Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness of
Instructional Management of Teachers in schools under the Office of the Secondary
Educational Service Area 22

สาวิตรี มาตขาว*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์**

ดร.ละม้าย กิตติพร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน 4) ค้นหาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน และ 5) หาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .648 ถึง .876 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .987 และแบบสอบถามประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .629 ถึง .837 มีค่าความเชื่อมั่นทุกข้อเท่ากับ .971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ส่วนการหาแนวทางพัฒนาใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เลือกมาศึกษาทุกปัจจัย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) ส่วนปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 7 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มี 5 ปัจจัย เรียงตามลำดับการมีอำนาจพยากรณ์สูงสุดลงไปตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพของ

คำสำคัญ : ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถร่วมกันอธิบายด้านการพัฒนาวิชาชีพของ
 ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ
 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยรวมได้ร้อยละ 54.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
 ของการพยากรณ์ $\pm .258$

5. แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของ
 ผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบเชิงปริมาณและให้มีการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่
 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การพัฒนานักเรียน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
 และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were: to study instructional leadership of school administrators; 2) to investigate the effectiveness of instructional management of teachers; 3) analyze the relationship between factors of instructional leadership of school administrators and the effectiveness of instructional management; 4) to find out the factors of instructional leadership of school administrators that could be good predictors for effectiveness of instructional management; and 5) to establish the guidelines for developing instructional leadership of school administrators. The samples were 352 administrators and teachers in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area 22. The research instrument for data collection was a set of 5 – level rating scale questionnaires developed by the researcher. Statistics employed to analyze data were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis. The establishment of the proposed guidelines was done through qualitative data based on experts' interviews.

The findings of this research were as follows:

1. All factors of instructional leadership of school administrators have been operated at a high level.
2. The effectiveness of instructional management of teachers was at a high level.
3. The factors of instructional leadership of school administrators and the effectiveness of instructional management had a positive relation ($r_{xy} = 0.740$) at a high level with a .01 significance level in all aspects. When considering each aspect, the factors of instructional leadership and the effectiveness of instructional management of all seven aspects had a relationship at a level of statistical significance of 01.
4. The factors of instructional leadership of school administrator had the predictive power on the effectiveness of instructional management involving five factors which were ranged from the highest to the lowest predictive power respectively: the curriculum and instruction development, followed by the evaluation of school educational quality, the professional development, the student development, and the effective leaders. The five variables were able to explain the variance of the effective instructional management of teachers, as a whole with 54.40 percent and the standard error of prediction of $\pm .258$.

5. The guidelines for developing factors on instructional leadership of school administrators, obtained through the experts' opinions, had a congruence with a quantitative data and had been implemented the

following five aspects: the curriculum and instruction development, personnel professional development, student development, being effective leaders, and evaluation of school education quality.

Keywords : Instructional Leadership, Effectiveness of Instructional Management

ภูมิหลัง

การศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เมื่อคนมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติโดยคนที่มีคุณภาพต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีภูมิปัญญา ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ที่ต้องการให้สังคมเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นโลกแห่งข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 16) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรมการสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ การจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานสุดท้ายและเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศโดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทาง การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดีมีภูมิปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (ธีระ รุณเจริญ, 2546, หน้า 17)

ซึ่งขณะนี้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 กำลังประสบปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำ สังเกตได้จากผลสำรวจระดับชาติ (O-Net) ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผล ซึ่งมีความสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารวิชาการควบคู่ไปกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีมากน้อยเพียงใด
3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 หรือไม่ อย่างไร

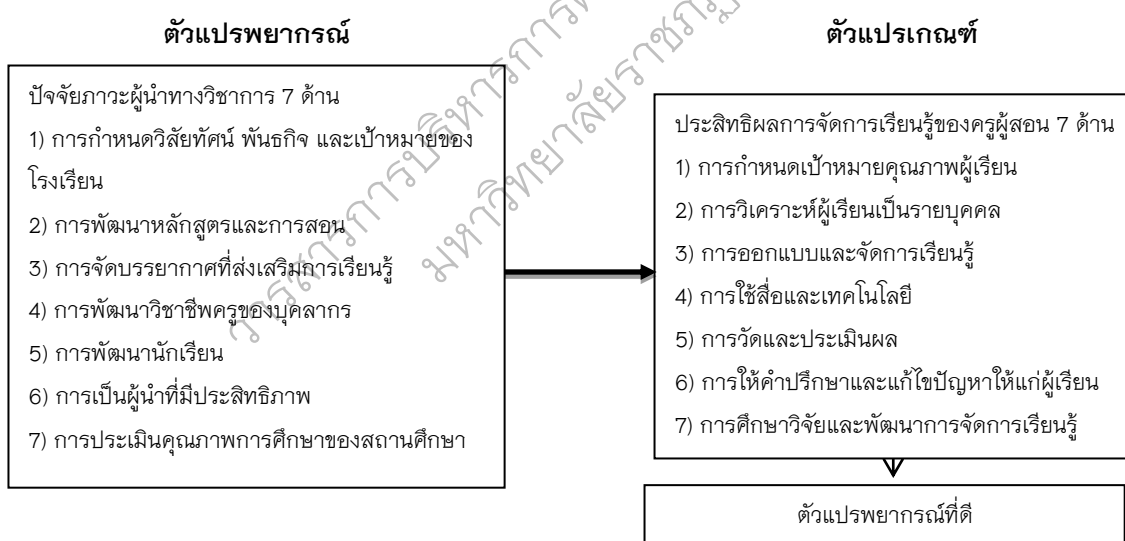
4. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนมีอะไรบ้าง และสมการพยากรณ์เป็นอย่างไร

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
4. เพื่อค้นหาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน และสมการพยากรณ์
5. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 352 คน จาก 81 โรงเรียน กำหนดข้อมูลขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 352 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ คือ การหาอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน, การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน
5. แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การพัฒนานักเรียน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการปฏิบัตินั้นย่อมมีองค์ประกอบในตัวผู้บริหาร เช่น ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำการกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา เทพิน (2556, หน้า 221-223) ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ จุฑามาต อินนามเพ็ง (2552, หน้า 184-185) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากครูสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู โดยบุคคลอันจะประกอบวิชาชีพจะต้องมีมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) โดยข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพวัลย์ นันทยทวิกุล (2557, หน้า 189-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าระดับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชวัญฤดี ธารธารกุลวัฒนา (2556, หน้า 67-69) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สอดคล้องกับ ละอองดาว ปะโพธิง (2554, หน้า 81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้

ที่ดี ผู้บริหารอาจจะส่งเสริมโดยการจัดอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร เพื่อนำไปวางแผนในการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษากระบวนการ เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ โดยคัดเลือกเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องอย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ครูผู้สอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาได้รับการส่งเสริม และพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูงตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องผ่านการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ครูผู้สอนตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, หน้า 119-122) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนในโรงเรียน โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 7 ด้าน พบว่า มีจำนวน 5 ด้าน ที่มีอำนาจพยากรณ์ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพของ บุคลากร ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ ที่สำคัญที่สุดคือ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และส่งเสริมการทำงานร่วมกับครูผู้สอนในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นั่นคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติ หน้าที่จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรเต็มความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพัลล์ญช์ นันทยทวิกุล (2557, หน้า 189-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ด้านอื่นและเป็นแหล่งวิชาการให้กับครู สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ มีการกำหนดพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีด้านที่ น้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษายังมีการส่งเสริมในด้านนี้ น้อย ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มเติมในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ควรวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้านตัวแปรอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อหารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ชุตติกาญจน์ ศรีวิบูลย์. (2557). หลักบริหารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เพชร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ธีระ รุณเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นันทนา เทพิน. (2556). ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พิมพ์วัลย์ นันทชัยวิกุล. 2557. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร. (2544). แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ ใน ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟ เพรส.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2553). วิกฤตการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: หจก. วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.